

MGA TULTULANEN

II

**Summer Institute of Linguistics
Nasuli, Malaybalay, Bukidnon
Philippines**

**Binukid
1965**

Published in cooperation with the

**Bureau of Public Schools
and the**

**Institute of National Language
of the**

Department of Education

PREFACE

The purpose of this edition of stories is for practice in reading the Binukid dialect by those already literate.

The alphabetical symbols include the following: a, b, k, d, e, g, h, i, l, m, n, ng, p, s, t, u, w, y. In proper names and borrowed words which have not been fully assimilated, the following additional symbols also occur: c, f, j, o, r, v, z. In such words the quality of each of the sounds represented by these symbols is approximately the same as that of the language from which it was most recently borrowed.

The glottal stop is indicated by a grave accent (`) when it occurs at the end of a word or at the end of a syllable that is followed by a consonant in the middle of a word (as in talètè 'lizard'). It is indicated by a hyphen (-) when it occurs following a consonant in the middle of a word (as in hal-u 'pestle'). It is not marked at the beginning of a word or between vowels.

01.6-1065-50

Mary Jane Gardner

Ursula Post

Summer Institute of Linguistics

Si Pusung daw si Palandekà

Donquinio Nonay

Si Pusung nanimù hu dahun hu kapayas ha ig-baligiyà din. Igbidù din ha tabaku ha ighbaylu din hu badi ta hudà din badi. Minipanaw si Pusung. Nakagtalagbù sidan ki Palandekà. Si Palandekà daan tagbaligiyà daan hu badi ba kayu

dà. Bà dà ta kinapitan dà, madagway tungkay ba hadì agkadagtù. Bà dà igbidù din ta tungkay agkabayà taglaget ta hudà din tabaku. Kagi hi Pusung, 'Maayad ta amin nu badi. Hudà ku badi. Amin ku tabaku ha baligya.' Kagi hi Palandekà, 'Maayad ta amin nu tabaku ta tungkay ad agkabayà taglaget ta hudà ku gayed tabaku.' Kagi hi Pusung, 'Laingen ta daw kad kan maglaget ku diyà kad ta balay nu.' 'Na,' kagi hi Palandekà, 'sikaw daan, na, daw nud kan dagtua hayan sa badi nu ku diyà kad ta balay nu.' 'Hee' kagi hi Pusung. Migsuwayà en sidan. Alan en sidan minulì. Makadiyà gan ta balay si Pusung, dinagtù din su badi din. Na, madesen. Kagi hi Pusung, 'Pigbiduan a hi Palandekà.' Makaulì dà gan si Palandekà, dayun din pigbukalkalan din sa tabaku din. Na, miglaget en duun daw din tagnanam-nanama, dahun dà hu kapayas. Kagi din, 'Es, pigbiduan a man hi Pusung. Kenà man hai tabaku!'

Si Ambawà
Laura Yandong

Aman gan si Ambawà tagpangetketà hu subuk.
A, aman tagkalugay hu pagpangetketà din hu subuk,
na, henà-henà din ha buhaten din ha gakit
su subuk daw magladasà diyà ta wahig. Malugay

hu kagladasa din, na, nadunggab din haen sa kayumang. Na, aman hai sa kayumang, na, minulaguy ta agsipiten tai ha kayumang. Kagi tai ha ambaw, 'Mulaguy a man daan ku sipiten a ikaw.' Paduduun tayan ha kalasan. Dì pa su kayumang, na, minatay ta napedaan tumakedeg dun tayan ha bubungan. Kagi tai ha ambaw, 'Likuan ku dà su subuk ta taggakit-gakit a dà. Na, makauma duun ku tubuwà, na, migbuhat dà man hu gakit. Na, migladas-ladasà dà man. Na, isab din dà man, na, dunggab su bita. Kagi tai ha bita, 'Es, es, tagpasilebadà kaw ba ku lebaden kaw daw mamahà sa Mingkayagan. Na, matedesan a ku mamahà.' Na, minulaguy dà man su ambaw. Na, linasay dà man ku bita. Na, migduun ku balay hu laas ha bahi su ambaw ta ag-abut duun. Kagi tai ha ambaw, 'Tabut a ikaw ta taglasayen a hu bita.' Kagi ku laas ha bahi, 'Diyan ka ta sampawan.' Na, migdiyà en hayan sa ambaw ta sampawan. Nataking migtungtung hayan sa laas ha bahi hu kalahà. Makapenga magtungtung hayan sa laas ha bahi, na, nakauma en hayan sa bita. Kagi tai ha bita, 'Hindu!', kagi din, 'su ambaw?' Kagi ku laas ha bahi, 'Diyan nud ahaa tayan ha kalahà ha intungtung.' A, aman ta maahà tai ha bita sa

kalahà ha intungtung, kagi din, 'A, maayad ta sana ka dà man diay tayan ha kalahà.' Na, minagbul dun ku kalahà hayan sa bita. A, dì pa su minatay daan su bita. A, kagi tai ha ambaw, 'A, maayad. Taglikù a dà man diyan ta tubuwà daw magpangetkètà dà man.' Kagi tai ha ambaw, 'A, isab a dà magladas-ladasà.' Na, miglikù dà man diyà ta wahig. Na, naupus en.

Si Batà Makaluluuy

Pedro Loyan

Si Batà Makaluluuy, daduwa dà sidan ki Inay din duun hu balay dan. Hudà kalugay sa pagtimà dan, minatay si Inay din. Na, bà din dà pigawai dun ku balay dan ta hadì din agkabaug ig-lebeng. Na, bà dà minipanaw. Bul-ug su nasisaluwan din en, na, duun en pinayanaen. Na, basta ag-udan, na, dun dà hu puun hu kayu. Iling man daan ku daleman duun dà hu puun hu kayu agtiduga. Bul-ug su pagkaen din, na, bunga dà hu kayu daw mga sagbet. Malegen sa kaugsak taini ha batà. Kalugay sa paghipanawà din, natan-aw din sa dagi-dagi ha balay. Kagi din, 'Humapit a gayed iman dun tayan hu balay.' Na, su makauma en dun ku balay, nanginginsà ku ipapanahik ba daw ku hadì. Kagi ku agbanuwa, 'Panahik kad man.' Namanahik dayun hai sa batà ba diyà migpinuu ta dalanganan ta agkagayhà agseled ta hudà din bahag daw pinaksuy. Kagi tayan ha magulang ha maama, 'Dumayun ka dini ta seled ta ag-ilahan ku ikaw hu bistì daw bisan inu ha agkabayaan nu. Na, ig-ila ku ikaw ta agkatun-an ku ha maayad ka ha batà.' Dì pa

duminayun su batà diyà ta seled. Na, pig-ila-han dayun hu bist i din daw kalù. Es, ben man kadagway en ha maama si Batà Makaluluuy. Hudà kalugay sa pagtimà din, na, naumahan sidan hu mangangayaw ha sampulù daw haepat. Kagi dan, 'Hangad kaw en ta langit daw dumul kaw ta bug-tà ta iyan dà aldaw nuy hai.' Kagi hi Batà Makaluluuy, 'Hala! Magsabà kuy labi.' Luminug-nà dayun si Batà Makaluluuy daw nanay en sidan magsasabà. Es, madagway ha tag-ahaen ba hudà en kalugay sa pagsabà dan, na, naamin su mangangayaw nangabakus. Na, minulì dayun si Batà Makaluluuy diyà ta balay. Su diyà en ta balay, kagi ku mangangayaw, 'Agsurindir kay en inyu. Hadi kuy en dayun magsabà. Ba bul-ug sa mga etaw duun, na, maipusan sidan, na, dumahen day dini sa mga duma day.' Dì pa impaawà sidan. Minulì dayun. Kapila miglikù sidan. Es, na, dag-i-dagi iman ha lungsud sa banuwa dan ha iyan hari si Batà Makaluluuy ba iyan en ngadan din si Juan Dalamuru.

Bauu daw amù
Anacita Manukil

Aman haini sa amù daw sai ha bauu nakag-balak sidan. Kagi taini ha amù dun taini ha bauu hu 'Layuk, agsulayà ki hu pamula hu sa-ging ku sin-u sa unahan bungahan sa kandin ha igpamula.' Kagi tai ha bauu, 'Hee.' Pigtampe-dan en hayan sa sahà hu saging. Kagi tai ha amù, 'Layuk, ikaw sa puun impamula, kanak sa pulù.' Impamula dan en gan hayana. Kagi tai ha amù, 'Layuk, bul-ug sa unahan sa kandin bu-nghanan, na, iagbul diyà ta wahig.' Kagi tai ha bauu, 'Hee.' Makapila, na, inahà dan en. A, na, iyan inunahan binungahan su kandin ku bauu. Na, dì pa su napauk hai sa amù. Kagi tai ha amù, 'llambeg ta ikaw diyà ta wahig.' Dì pa su inlambeg hai sa bauu ba hudà patay. Na, makagaun, na, iyan en man inlambeg su amù diyà ta wahig. Na, dì pa su minatay su amù. Naupus en.

Si Batà Buling

Pedro Loyan

Aman si Batà Buling, bulingen ha batà ta diyà dà ta abu tagtimaay ku aldaw ta dalaegen ha batà. Agtambagan tagduma-dumaha hu mga batà ta bulingen. Ba su malugay en, na, miglanguy-languy en pa man hai sa batà. Na, amin en pa man amigu din. Dayun migtunghà si Batà Buling, na, diyà ta iskwilahan. Na, miglabay en kata-tau ha batà. Bul-ug sa ignau en kandin, na,

agkatun-an din en. Malugay hu pagtunghà din, na, nakatuen. Dì pa ipagmaistru ba hadì agkabayà ta iyan din agkabayaan sa matangkaw ha katatau. Duminayun hu pagtunghà hangtud ha nakatuen labi. Na, iyan din nabayaan sa pagkaabugadu. Amin din mga papilis hu pagkaabugadu ba hadì din tigpaahà hu mga etaw labi en sa mga bistì din. Dì pa minipanaw hai sa abugadu. Bul-ug sa nasinaluwan din en, na, duun en pinayanaen. Kalugay sa paghipanawà din, nakauma hu lungsud ha maadagi ba dun dà namanahik hu malù madaet ha balay. Na, bul-ug sa agbanuwa, na, iyan dà su bahi duun daw sa mga batà din ta napurisu sa amay din. Kagi taini ha bahi 'Agkabayaan ku ngaay ha malibri su asawa ku ba hudà ku salapì ha igpangabugadu ku.' Kagi hi Batà Buling, 'Sulayen ku mabaluy ku libriya.' A, ba bul-ug sa madakel ha mga etaw, na, nangakapatawa. Kagi dan, 'Aman pa dà sa mga magulang dini ba hadì sidan pakapasalig ha malibri dan.' Kagi hi Batà Buling, 'Hadì a man daan agkabayà hu salapì ha suhul kanak.' Pagkaaldaw labi, migbisti en hu bista hu pagkaabugadu. Es, na, hudà en mailing duun kadagway. Dayun duminiyà ta upisina. Pakauma din,

na, nangkabangday dà sa lalang din, na, nali-bri en su aglibriyen dan. Dayun dinuma din diyà ta balay. Pakauma dan, na, nabaya-baya sa mga batà din daw su asawa din. Ba su mga etaw ha migpapatawahà nangagayhà sidan. Ba migyanaen sidan, 'Buhaten taw ha pangulu dun taini ha lungsud ta amin din diay kagahem ha malibri kuy kandin.' Dì pa, na, nauyun sidan. Na, iyan en man agalen dan sa Batà Buling ha tagngadanan ki Abugadu Makabulig ta laus labi ha pakabulig. Naupus en.

Si Tamtamahag
Samuel Manukil

Aman hai si Tamtamahag, na, miglabay man gan hayan ha pubri. Na, iyan man gan agbuhaten hi Tamtamahag sa kagpangayuwà din. A, na, kagi tai ha harì dun ku mga sundalu din, 'Pan-ahaen nuy sa untul ha pubri ta igpaasawa ku tayà ha laga ku.' Na, pinan-ahà en labi. Na, dì pa su naahà si Tamtamahag sa mangangayu. Na, dinakep en hayan si Tamtamahag ta igpaasawa taen ha laga hu harì. Na, kagi hi Tamtamahag, 'Hadì a agkabayaà agpangasawa ta pubri a.' 'Ba agkabayaan ku ikaw agmakaamunga ta imbà man amin daan makaasawa tayà ha laga ku, na, matay daan. Na, iyan ta ku iyan diay hadì matay sa pubri ha makaasawa tayan ha batà ku.' A, na, dì pa su miggastu en man gan hayan sa harì ta tantu ha igpaasawa si Tamtamahag ku laga ku harì. Na, aman gan hai si Tamtamahag ha makaasawa en sa iyan din agbuhaten sa hadì agtiduga ku daleman ta iyan din ku matay. Na, bà dà pig-ikagiya hi Tamtamahag si Maria ha hadì mabeleng ta hadì agtiduga si Tamtamahag. Na, kagi hi Maria, 'Inu daan sa hadì nu igtiduga?' Na, kagi hi Tamtamahag, 'Bul-ug hadì matuman

sa taghenà-henaayen ku, na, hadì a gayed tumiduga ta iyan agkahenà-henà din sa kagi hu laas ha bahi diyà ta kandin ha "Ku magtalabahu ka, na, mabulahanan ka ba ku tumiduga ka, na, matay ka." Na, kalugay na, minipanaw si Tamtamahag. Kagi hi Tamtamahag, 'Maria, aghipanaw a hu madiyù ta agpangapi a.' Kagi hi Maria, 'Hee'. A, aman si Tamtamahag, na, minipanaw en. Na, aman ta agkalugay hu kahipanaw hi Tamtamahag, na, nakaduun hu sabuwa ha lungsud. A, kagi hi Tamtamahag, 'Tagpan-ahà a ha talabahu dun ku hari.' A, kagi ku hari, 'Hee. Amin talabahu ha makaila ikaw. Iyan sa pamahug hu babuy ba tagkinsi centavos sa aldaw.' Nahanè-henà hi Tamtamahag ha manayù hu lukà ta

buntung hai. A, kagi tai ha hari, 'A, lamiig, Tamtamahag, ta hadì ka mailahan hu Lukà ta buntung hai ta mahal.' Timaan ta ha mahal sa lukà ta buntung hai ta iglibut duun hu adadu ha ighbugaw hu bengel. Na, aman hai si Tamtamahag ta agkatungkay agkalagsem ta ben pakagsalu en sidan tayan ha babuy ta hudà din agtangelan. Na, duun en man nanayù ku lukà hu saging. A, ba, kagi ku hari, 'Tungkay daan mahal hayan sa lukà hu saging ta ighbahug hayan hu babuy.' Na, kagi hi Tamtamahag, 'Hadì kabaya tagbasul ta su ugang ku, na, hari.' A, kagi en tai ha hari, 'Laus ba iyan ka kan ma-kaasawa ta batà taen ha hari. Sa man pa dà sa mga prinsipi en ba hadì pakaasawa. Iyan ka kanin.' Kagi en tai ha Tamtamahag, 'Agsulayà ki. Bul-ug ku madaeg ka, na, pungelan ta ikaw hu ulu.' Kagi ku hari, 'Na, bul-ug iyan a madaeg, na, iyan ka maghari.' Na, dì pa su madaeg su hari. Na, iyan man nakaghari si Tamtamahag ta nadaeg man su hari. Naupus en.

Alagasi daw si Banati
Solita Yandong

Balatbatenen, iyan su alagasi ha amin din asu ha tagngadanan ki Banati. A, aman hai sa alagasi, na, nangasu. Bul-ug sa bangkaw din, na, langganasi. A, aman ta agkalugay hu pangasu din, na, mig-alay-ay en su asu din ha tagngadanan ki Banati. A, bul-ug su tag-alay-ayen hi Banati, na, kalabasi. A, kagi tai ha alagasi, 'A maayad ta inusahan a hu kalabasi.' A, aman gan hayan ha makauli en su alagasi, na, nangayu en. Bul-ug sa kayu din, na, langganasi. A, aman ta pakauli, na, pig-iyaw din en sa usa din ha kalabasi. Mapengahan din iyawa, na, pigkalayu din en. Na, bul-ug sa pigkalayuhan din ku usa din, na, kalabasi. Na, aman ta pakalutù, na, kuminaen en ku usa din ha kalabasi.

Ambaw daw bakkab (1)

Josifa Lucid

Sa nannangenen, na, iyan sa bakkab daw ambaw. A, aman hai sa ambaw, na, kagi din dun taen ha bakkab hu, 'Tanudan nu hai kanak sa batà ku ta aghipanaw a.' A, kagi tai ha bakkab, 'Hee'. A, na, mighipanaw en gan hai sa ambaw. A, na, aman ta agkalugay en, na, mig-agalà hai sa batà tai ha ambaw. A, pigkantahan en gan tai ha bakkab. Bul-ug sa kanta tai ha bakkab, na, kagi din, 'Masakit sa ngipen hi lnay nu ta nangetket hu kamais.' A, aman ta agkalugay, na, nakaulì hai sa ambaw. Na, migsumbung hai sa batà tai ha ambaw hu kagi din, 'Pigkantahan a man tayà ha bakkab.' Na, kagi tai ha ambaw, 'Inu sa pigkanta din ikaw?' A, kagi tai ha batà hu 'Iyan man gan kanta din sa kagi din, "Suminakit sa ngipen hi lnay nu ta nangetket hu kamais.'" A, na, napauk en hai sa ambaw. Na, inlambeg din hai sa latuan din. Na, naahà en taini ha bakkab hu kagi din, 'Imbà nu ilambeg su latuan nu?' Kagi en taini ha ambaw hu 'Pigkantahan nu man gan hai sa batà ku suminakit sa ngipen ku ta nangetket a

hu kamais.' Kagi tai ha bakbak hu, 'Kenà ku man gan iyan pigkanta tayan ha batà nu haen. Iyan man gan pigkanta ku tayan ha batà nu sa "Suminakit sa ngipen hi Inay nu ta pigtaudan hu uru.'" Kagi en tai ha bakbak hu 'Angaday, tanudan nu hai kanak sa batà ku.' Kagi tai ha ambaw, 'Hee'. A, mighipanaw en gan hayan sa bakbak. A, aman ta agkalugay, na, mig-agalà en hai sa batà tai ha bakbak. A, pigkantahan en tai ha ambaw. Bul-ug sa kanta din, na, kagi din, 'Suminiga sa mata hi Inay nu ta tag-aha-ayen din sa lib-ug.' A, aman ta agkalugay en, na, nakaulì en su bakbak. Na, migsumbung en hai sa batà tai ha bakbak hu kagi din, 'Pigkantahan a man gan hu "Suminiga sa mata hi Inay nu ta tag-ahaay dun ku lib-ug."' Na, napauk en daan hai sa bakbak. Na, inlambeg din en daan hayan sa latuan din. Kagi en tai ha ambaw, 'Imbà nu ilambeg hayan sa latuan nu?' Kagi tai ha bakbak hu 'Pigkantahan nu man gan hai sa batà ku suminiga sa mata ku ta tag-aha-ay dun hu lib-ug.' Kagi tai ha ambaw, 'Kenà ku man gan iyan pigkanta tayan ha batà nu sa "Suminiga sa mata hi Inay nu ta tagbasahà hu libru nu.'" Dun dà taen taman. Na, naupus en.

Si Juan Pusung
Samuel Manukil

Iyan agnannangenen ku si Juan Pusung. Aman haini si Juan Pusung, na, tagbantayaan din su patiyukan. Na, aman ta agkalugay, na, naahà ku alagasi. Na, kagi ku alagasi, 'Taginuwà ka dun tayan, Juan Pusung?' Kagi hi Juan Pusung, 'Tagbantayan ku haini sa agung hi Apù.' Na, kagi ku alagasi, 'Iyan a tagbantay.' Na, kagi hi Juan Pusung, 'Hee. Bul-ug iman maipus a, na, mangulahì a, na, daw nu bunali hayan sa agung ku hadì nud mapaliman sa kulahì ku.' Na, aman ta hadì din en agkapaliman sa kulahì hi Juan Pusung, na, binunalan din en sa patiyukan ha ben kabelad en. Na, nabugkal en su patiyukan. Na, nakapulalaguy en si Alagasi ta pinangagat en hu patiyukan. Na, nakasabay en duun ku kahulugan. Na, dì pa su nabalian en su alagasi. Na, dì pa su naupus en sa nannangenen.

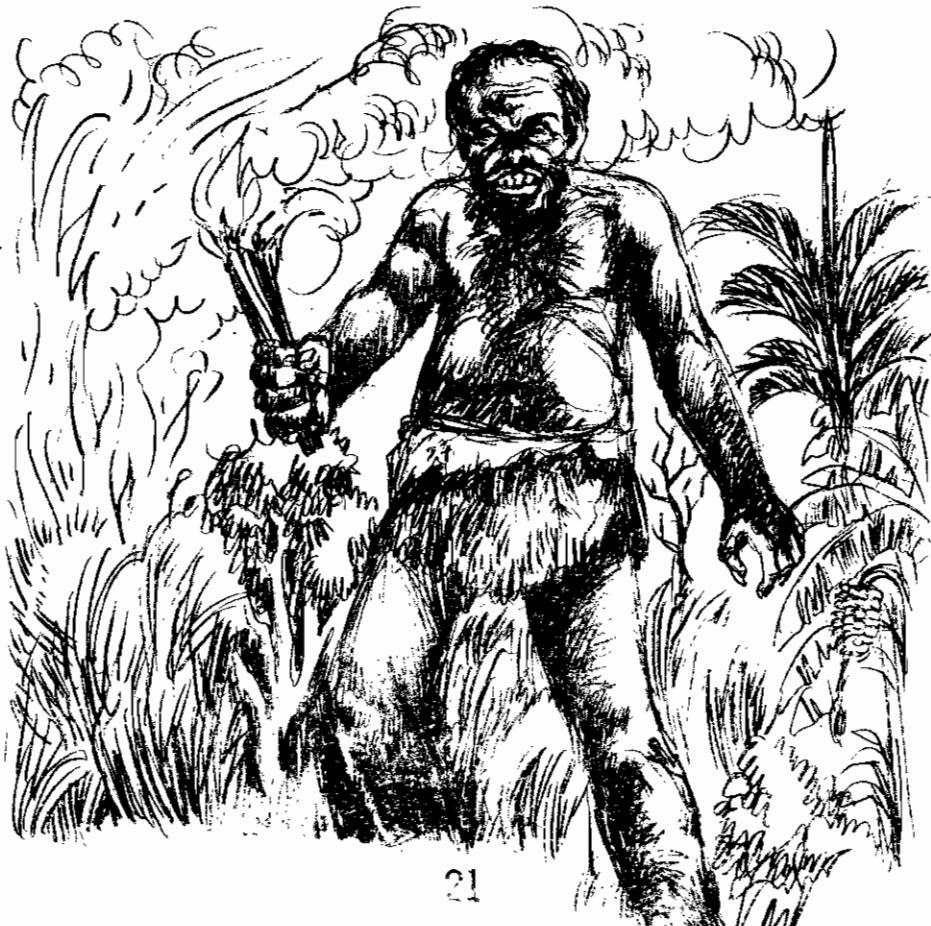
Si Tabug ta Linaw daw si Inay din.

Catalina Aninayon

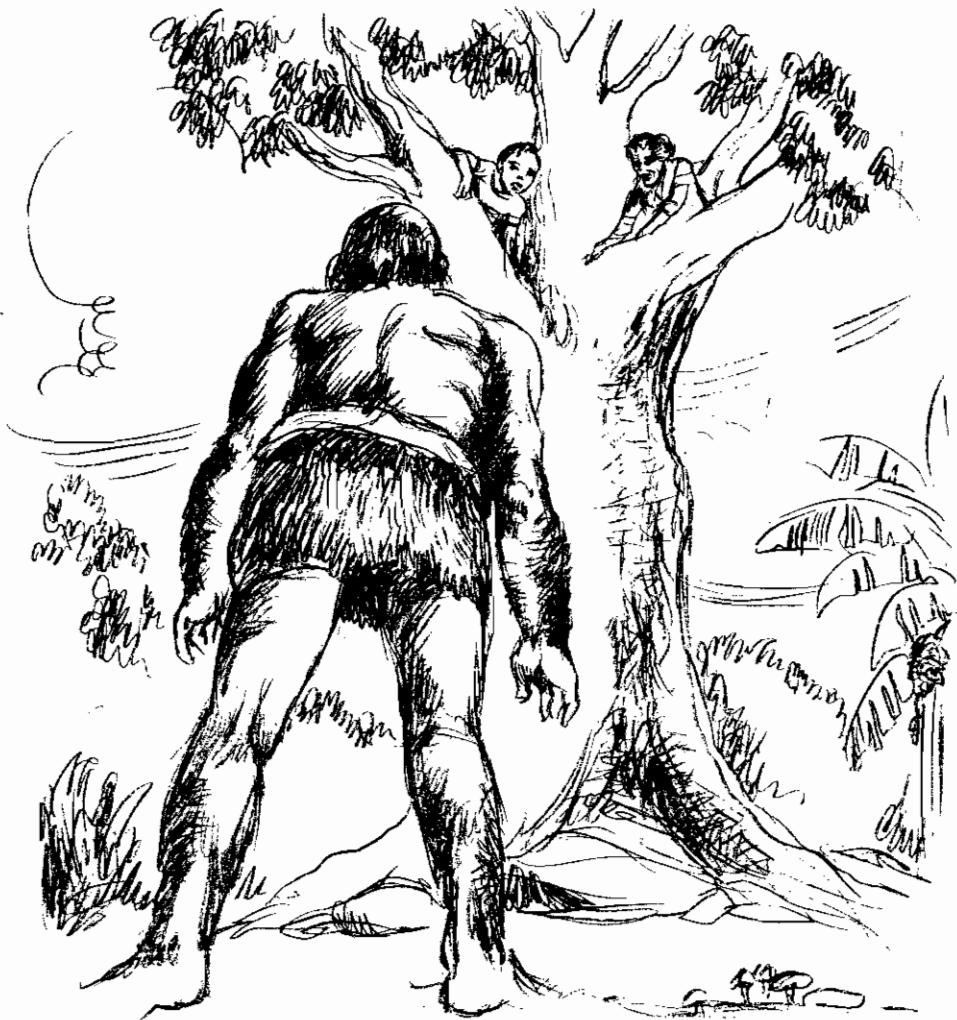
Kagi iman hi Inay, 'Tanudi nu iman sa manghud nu, Tabug ta Linaw.' Kagi din, 'Basta kan magalà, na, ipakaen nu sa manghud nu. Basta hadì humagteng, na, languyen nu.' Na, linanguy din en labi su manghud din. Intagù din dun ku kawà. Na, nakangisaw ta nalaswahan

ta mapasù en daw human din ilunud su batà. Inuwà din en iman. Na, malugay en sa pag-uwaaya din duun, na, nakauli si Inay din. Na, kagi en hi Tabug ta Linaw, 'Hudà pa kapukaw sa manghud ku ta nabayà ta linanguy ku.' Na, inahà en iman hi Inay din. Na, nahul-isan en iman. Kagi iman hi Inay din ha 'Dì ka pa iman dumiyà en ki Apù nu.' Na, duminiyà en iman ki Apù din. Na, pagpakauma din, na, kagi en hi Apù din, 'Beleng ki man diay gan. Maayad sa damugu ku ta amin man diay pakadini ha bakbaketinay.' Na, inalundug din en iman si Tabug ta Linaw. Pagpakauma dan iman, na, inahà din en dun ku uwaan. Na, sinapipi din en iman pauuli diyà ta balay din. Pagkaipus din, na, kagi en hi Tabug ta Linaw, 'Inay, heles kid en'. Na, humineles en labi sidan. Hudà iman agkahelesan dan. Migduun sidan tayan ha ag-samen. Na, luminikù en labi su alagasi. Na, inumaw din sidan, kagi din, 'Apù, hindu kaw en duun?' Na, tuminubag si Tabug ta Linaw, kagi din, 'Kuk! Taini kay dà.' Na, duminiyà en iman su alagasi ta kandan. Na, aman ta makauma en diyà ta kandan, kagi taini ha alagasi, 'Iseg-iseg kaw dini ta hadì ku inyu agkagawhat.' Kagi en hi Tabug ta Linaw, 'Aman, Apù,

timù ka hu hapuy daw bigsulan kay ikaw.' Na, kagi din en, 'Hee! Hee labi, Apù! Timù a labi hu hapuy.' Na, tuminimù en labi hu hapuy. Na, pagkaipus din, na, kagi taini ha Tabug ta Linaw, 'Inay, pulaguy kid en ta bigsulan ki en iman hi Apù.' Na, minulalaguy en iman sidan. Na, tuminagù en iman sidan duun ku gabuk. Na, pagkaipus dan labi duun ku agsamen, na, binig-sulan en labi ku alagasi. Na, hudà pa iman kapedengi, na, pinangahà din en ba hudà din sidan kaahà. Na, minipanaw en iman duminyayun

su alagasiyà. Na, pangumaw dà pa man iman sayana ha alagasi, kagi din, 'Apù, hindu kaw en duun?' Na, tuminubag si Tabug ta Linaw, kagi din, 'Kuk! Taini kay dà man.' Na, tag-hangad-hangadà en iman su alagasi. Lugay iman, na, natulen din dà sidan. Na, taggawhatà din en sidan ba hadì din agkagawhat. Na, kagi din, 'Iseg-iseg kaw dini ta hadì ku inyu agkagawhat.' Na, kagi en hi Tabug ta Linaw, 'Aman timù ka hu wasay daw pakpaka kay ikaw.' 'Hee! Hee! Timù a labi hu wasay.' Na, pagkaipus din iman, na, kagi en iman hi Tabug ta Linaw, 'Inay, pulaguy kid en ta pakpaken kid iman.' Na, minulalaguy en labi sidan. Na, namanahik en iman sidan duun ku kayu. Aman iman ta nakanlikù en man labi su alagasi, na, pinakpak din en labi su gabuk ba hudà din en kaahà sidan duun ta minulaguy en sidan. Na, inisab din en iman sidan pinangahà. Na, inumaw din sidan, kagi din, 'Apù, hindu kaw en?' Na, tuminubag si Tabug ta Linaw, kagi din, 'Kuk! Taini kay

dà.' Na, taghangad-hangadà en iman su alagasi, na, naahà din en labi sidan duun ku pulù ku kayu. Na, kagi en ku alagasi, 'Hindu kaw gan, Apù, minagi?' Na, kagi dan, 'Duun kay en tayan ha puun din minagi!' 'Hadì a man pakaawà.' Kagi

en hi Tabug ta Linaw, 'Aman, Apù, timù ka hu wasay daw pilaya kay ikaw.' Na, tuminimù en labi hu wasay. Pagkaipus din, na, kagi en hi Tabug ta Linaw, 'Inay, pulaguy kid en ta pilayen kid iman.' Na, minulaguy en labi iman sidan. Na, tuminagù en sidan duun ku liyang. Na, pagkaipus dan, na, nakalikù en labi su alagasi. Na, pinilay din en su kayu ba hudà din en kaahà sidan duun. Na, luminikù en man iman ta agkapedaan en. Na, pagkatun-i dà iman hi Tabug ta Linaw ha luminikù en, na, dumina-yun en sidan minipanaw. Nalugay hu kahipanawà dan, na, nakauma sidan duun hu balay. Na, ungaw sa agbanuwa ku agkapanahikan, na, umin-ungaw en labi su agbanuwa, na, kagi din, 'Latun kaw en man.' Na, luminatun en labi sidan. Na, mininuu en sidan duun tayana ha bangkù. Na, kagi en ku agbanuwa, 'Sugbahi man sidan.' Na, sinugbahan en labi sidan. Na, paglutù iman ku sinugba, na, impakaen en sidan. Kapila iman sidan pundut, na, nabantang en sidan ta tiniduga en sidan ta linuya-luyahan sidan hu pagpulaguyà dan. Lugay, na, napukaw en sidan. Na, kuminaen dà pa man sidan. Makapenga sidan kumaen, na, duminayun dà pa man sidan minipanaw. Na, dì pa su naupus.

Sa ambaw daw bakkab (II)

Josifa Lucid

Nannangenen, na, iyan sa ambaw daw bakkab.
A, aman gan hai sa ambaw daw sai ha bakkab,
na, migpahenggatà sidan. A, kagi tai ha bakkab,
'Diyà ki tayà ha kahulugan.' A, kagi en
tai ha ambaw, 'Hee labi.' Kagi en tai ha
ambaw, 'Magpasabay-sabayà ki iman ku makauma
ki.' Na, migtubag en hai sa bakkab, kagi din,

'Hee'. Na, mighipanaw en gan hayan sidan. Makauma gan sidan, na, kagi tai ha ambaw, 'Iyan a ag-una agsabay.' Kagi en tai ha bakbak, 'Hee'. Na, dì pa su suminabay en hai sa ambaw. A, na, dun nakatanà hai sa ambaw hu maledem ha wahig. A, kagi en tai ha bakbak, 'Panigudu ka, Angaday, ta malemes ka.' Kawaykaway dà man gan tai ha ambaw. Kalugay hu kagkaway-kawayà din, na, nakauma diyà ta pantad. Na, migduun dà man taen ha bakbak. Kagi ku bakbak, 'Iyan a man, Angaday, agsabay.' Na, tuminubag en hai sa ambaw hu kagi din, 'Hee'. Na, dì pa su suminabay en gan hai sa bakbak, na, dì pa su nabalian hai sa bakbak. A, kagi en tai ha ambaw, 'Ipabulung ta, Angaday, ikaw diyà ki Apù'. Na, migdiyà en gan sidan. Na, makauma sidan, kagi en taini ha ambaw, 'Apù, bulunga nu haini sa bakbak ta nabalian.' Na, kagi hi Apù din, 'Imbà kabalii si Angaday nu?' Kagi tai ha ambaw, 'Migsabay-sabayà kay akì diyà tayà ha kahulugan.' A, kagi en tai ha laas ha bahi, 'Panimù ka hu ganda daw luy-a ta igbulung ta kandin.' A, na, nanimù en gan hai sa ambaw. Pagpakauli din ganina, na, indiyà din en gan hai sa luy-a daw ganda. Kagi din en dun tayan ha laas ha bahi, 'Aghipanaw ad,

Apù. Tagaed maulian hayana sa bakbak, na, makaulì a.' A, kagi tai ha laas ha bahi, 'Hee'. A, na, minipanaw en gan hai sa ambaw. Pagkaipus gan tai ha ambaw, na, pighanes en gan tai ha laas ha bahi hai sa bakbak daw bunggani daw lamudi hu luy-a daw ganda. Kagi en tai ha bakbak, 'Apù, malalas.' Kagi tai ha laas ha bahi, 'Es, bagad en tai ha bulung ha malalas.' Na, nakahagteng en hai sa bakbak. Kagi en tai ha laas ha bahi, 'A, nalutù en gid su binunggan ku.' A, na, kinaen din en hayan sa binunggan din ha bakbak. A, na, bul-ug su ambaw, na, makaulì en. Na, kagi tai ha ambaw, 'Hindu en su impabulung ku dun ha bakbak?' Kagi tai ha laas ha bahi, 'Bà ku dà pigganda-gandahi ha kinaluy-a-luy-ahan ku.' Na, naupus en sa nannangen.